

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PLASTYKI

Szkoła podstawowa – II etap kształcenia: Klasa 5

Plastyka realizowana jest wg programu *Beaty Mikulik*

PROGRAM NAUCZANIA PLASTYKI W KLASACH 4–7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ (II ETAP EDUKACYJNY)

Obudowę programu stanowią podręczniki wydawnictwa WSiP:

Plastyka 4-7, Stanisław Stopczyk, Barbara Neubart, Joanna Chołaścińska.

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIE.

1. Obszary podlegające ocenie:

przygotowanie ucznia do zajęć (przygotowanie odpowiednich materiałów plastycznych, opanowanie wiedzy, wyszukanie informacji, wykonanie ćwiczeń i zadań wstępnych)

postawa i zachowanie na zajęciach, podczas oglądania wystaw, zwiedzania zabytków i skansenów (kultura osobista w trakcie zajęć, wykonywanie poleceń, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas używania odpowiednich materiałów i narzędzi plastycznych, właściwa współpraca z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych, odpowiednie zachowanie w galeriach, muzeach, skansenach podczas zwiedzania zabytków)

Obszary podlegające ocenie, przedmiot ocenianych umiejętności	Umiejętności	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>przygotowanie ucznia do zajęć (przygotowanie odpowiednich materiałów plastycznych, opanowanie wiedzy, wyszukanie informacji, wykonanie ćwiczeń i zadań wstępnych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie podstawowych materiałów umożliwiających wykonanie prostego ćwiczenia – wyszukanie prostych informacji umożliwiających udział w lekcji i przygotowujących do realizacji ćwiczeń – wykonanie zadania domowego w uproszczonej formie 	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie ciekawych materiałów umożliwiających wykonanie oryginalnego ćwiczenia – wyszukanie bogatych informacji z różnych źródeł umożliwiających aktywny udział w lekcji, bardzo dobrze przygotowujących do realizacji ćwiczeń – wykonanie zadania domowego w rozbudowanej formie
<p>postawa i zachowanie na zajęciach, podczas oglądania wystaw, zwiedzania zabytków i skansenów (kultura osobista w trakcie zajęć, wykonywanie poleceń, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas używania odpowiednich materiałów i narzędzi plastycznych, właściwa współpraca z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych, odpowiednie zachowanie w galeriach, muzeach, skansenach podczas zwiedzania zabytków</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spełnianie podstawowych poleceń, poprawne, odpowiednie zachowanie na zajęciach, znajomość podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania prac, związanych ze stosowanymi materiałami i narzędziami plastycznymi – podejmowanie częściowej współpracy z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych – spełnianie podstawowych zasad zachowania w galeriach, muzeach, skansenach, podczas zwiedzania zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> – spełnianie wszystkich poleceń, bardzo dobre zachowanie na zajęciach, znajomość wielu zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania prac, związanych ze stosowanymi materiałami i narzędziami plastycznymi – podejmowanie, pełnej, różnorodnej współpracy z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych – bardzo kulturalne zachowanie w galeriach, muzeach, skansenach, podczas zwiedzania zabytków

<p>realizacja prac plastycznych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zaangażowanie pomysłowość, obiektywne ocenianie walorów artystycznych tworzonych kompozycji (zgodność pracy z tematem, celowość zastosowania środków artystycznego wyrazu, techniki plastycznej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie prostych, schematycznych kompozycji plastycznych, w luźny sposób związanych z tematem – przypadkowy dobór środków wyrazu artystycznego, wykorzystywanie niektórych możliwości techniki wykonania pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie ciekawych oryginalnych kompozycji, w pełni oddających zadany temat, nietypowo ujmujących temat – celowy dobór środków artystycznego wyrazu w pracy plastycznej, wykorzystanie różnorodnych możliwości techniki
<p>wiedza o środkach artystycznego wyrazu, elementy wiedzy o dziedzinach sztuki i wybranych zagadnieniach z dziedzictwa kulturowego kręgu śródziemnomorskiego, omawianie i interpretowanie formy i przekazu dzieł, wykonanie prac, wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyrywkowa wiedza o specyfice, zastosowaniu środków artystycznego wyrazu, znajomość podstawowych zagadnień dotyczących dziedzin plastyki i rodzajów dzieł – częściowa znajomość niektórych zagadnień z dziedzictwa kulturowego kręgu śródziemnomorskiego – omawianie i interpretowanie niektórych zagadnień odnoszących się do formy dzieła, niektórych treści, przekazu dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> – pełna wiedza o specyfice, zastosowaniu środków artystycznego wyrazu, znajomość wielu zagadnień dotyczących dziedzin plastyki i rodzajów dzieł – dobra znajomość wybranych zagadnień z dziedzictwa kulturowego kręgu śródziemnomorskiego – omawianie i interpretowanie różnorodnych zagadnień odnoszących się do formy dzieła, niesionych przez nie różnych treści, przekazu dzieła
<p>aktywność artystyczna jako twórcza postawa, odwaga, oryginalność myślenia podczas planowania i realizacji happeningów, akcji plastycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – stosowanie uproszczonych dosyć typowych rozwiązań, mało oryginalnych pomysłów w celu obmyślenia i realizacji happeningu, akcji plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – kreatywność, odwaga, oryginalność myślenia podczas planowania i realizacji happeningów, akcji plastycznych i innych działań obejmujących nowe, współczesne dzieła sztuki, szukanie różnorodnych rozwiązań

<p>gotowość do uczestniczenia w kulturze, sposób oglądania ekspozycji muzealnych i wystaw, analizowanie formy i treści dzieł sztuki, zwiedzanie zabytkowych obiektów, skansenów</p>	<p>– bierne uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych, oglądanie wystaw bez zaangażowania i uważnego analizowania i interpretowania ich formy i treści</p> <p>– zwiedzanie zabytków bez zauważania wielu istotnych elementów dotyczących stylu, formy, charakterystycznych fragmentów, znajdujących się tam dzieł sztuki</p> <p>– mało aktywny udział w zajęciach dotyczących tradycji regionalnych w skansenach</p>	<p>– aktywny udział w wydarzeniach kulturalnych, wykazywanie zainteresowania i przygotowania do oglądania wystaw, wnikliwe analizowanie i interpretowanie ich formy oraz treści</p> <p>– uważne zwiedzanie zabytków, obserwowanie różnorodnych istotnych elementów dotyczących stylu, formy, wielu charakterystycznych fragmentów budowli, dzieł sztuki znajdujących się w zabytkach</p> <p>– aktywność, zaangażowanie podczas zajęć dotyczących tradycji regionalnych w skansenach</p>
--	---	---

Na ocenę z plastyki składają się oceny różnych form aktywności ucznia:

1) działalność plastyczna:

- a) przygotowanie ucznia do zajęć,
- b) ćwiczenia praktyczne,
- c) współpraca w grupie,
- d) jakość pracy, aktywność, zaangażowanie w działania plastyczne;

2) wiedza przedmiotowa i jej rozumienie w zakresie wyznaczonym programem nauczania:

a) odpowiedź ustna,

b) kartkówki (bieżąca odpowiedź),

c) sprawdziany;

3) prace domowe:

a) bieżące - utrwalające lub przygotowujące do opracowania nowej lekcji,

b) długoterminowe (praca nad projektem),

c) prace nieobowiązkowe, dodatkowe (własna aktywność plastyczna, prowadzenie notatek, recenzje z wystaw, referaty, wykonywanie prezentacji itp., jako samodzielna uczniowska propozycja poszerzenia wiadomości i umiejętności);

4) osiągnięcia w konkursach plastycznych

Ocenianie poziomu opanowania treści programowych.

	Zakres opanowanych treści programowych
Ocena niedostateczna	poziom opanowanych treści nie umożliwia podjęcia nauki na następnym etapie edukacyjnym, nieuczestniczenie w kulturze
Ocena dopuszczająca (treści i umiejętności konieczne)	przyswojenie treści dotyczących plastyki, nabycie umiejętności umożliwiających realizację zadań życia codziennego dotyczących posługiwania się językiem plastyki w zakresie elementarnym, odnoszącym się do codziennych sytuacji życiowych, wykonywania schematycznych, znacznie uproszczonych prac plastycznych związanych z życiem codziennym, niekształtowanie estetyki otoczenia, skąpe wypowiedzi o plastyce, bierne uczestnictwo w kulturze

Ocena dostateczna (treści i umiejętności podstawowe) i umiejętności	przyswojenie podstawowych treści umożliwiających realizowanie bardzo prostych, schematycznych, stereotypowych kompozycji plastycznych, uproszczone wypowiedzi o sztuce, świadomość potrzeby estetyki otoczenia, bierny stosunek do kształtowania estetyki otoczenia, mało aktywne uczestnictwo w kulturze
Ocena dobra (treści i umiejętności rozszerzone)	przyswojenie treści umożliwiających tworzenie złożonych praktycznych i teoretycznych ćwiczeń plastycznych, duża aktywność twórcza, analizowanie niektórych wskazanych treści zawartych w dziełach, przenoszenie wiedzy o plastyce na inne dziedziny życia, m.in. kształtowanie estetyki otoczenia, aktywne uczestnictwo w kulturze
Ocena bardzo dobra (treści i umiejętności opelniające, pełna realizacja wymagań programowych i podstawy programowej)	bardzo dobre przyswojenie treści teoretycznych umiejętności praktycznych, wykonywanie różnorodnych, oryginalnych kompozycji plastycznych, bardzo duża aktywność twórcza, dobre posługiwanie się środkami wyrazu artystycznego w wykonywanych pracach, wnikliwe analizowanie treści dzieł, znajdowanie licznych powiązań między plastyką a innymi dziedzinami życia, aktywne wpływanie na estetykę otoczenia, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów, bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze

Ocena celująca (treści i umiejętności wykraczające poza program i realizację podstawy programowej)	wiedza i umiejętności plastyczne przewyższające swoim zakresem wymagania programowe, postawa twórcza, poszukująca, samodzielna, oryginalna twórczość plastyczna, świadome posługiwanie się środkami artystycznego wyrazu w podejmowanych pracach, analizowanie różnorodnych treści zawartych w dziełach sztuki, zauważanie różnorodnych powiązań plastyki z innymi dziedzinami życia, kształtowanie estetyki otoczenia w różnorodnych formach, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów, wykraczające poza program, bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze, żywe zainteresowanie zjawiskami w sztuce i wydarzeniami artystycznymi
--	--

Ocenianie poziomu opanowania przez ucznia umiejętności i treści programowych oparte jest na następujących kryteriach:

1) **Ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści programowych umożliwiających mu podjęcie nauki na następnym etapie edukacyjnym i uzyskuje oceny niedostateczne z ustnych lub pisemnych form sprawdzania wiedzy,
- nie wykonuje ćwiczeń i prac plastycznych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie uczestniczy w kulturze ,
- nie posiada wymaganych materiałów, zeszytu,
- nie wykazuje woli poprawy oceny.

2) **Ocenę dopuszczającą** (treści konieczne) otrzymuje uczeń, który:

- posiada minimalną wiedzę z zakresu wiadomości objętych programem,
- próbuje wymienić podstawowe cechy rzeczywistości wizualnej, która go otacza,

- próbuje odpowiedzieć na zagadnienia zawarte w treści ćwiczeń lekcyjnych,
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje z pomocą nauczyciela,
- skąpo wypowiada się o plastyce,
- biernie uczestniczy w kulturze,
- wykonuje schematyczne, znacznie uproszczone prace plastyczne,
- prace plastyczne wykonuje niestarannie lub niezgodnie z tematem,
- podejmuje próbę wykonania pracy plastycznej, ale jej nie kończy,
- często nie posiada wymaganych przyborów do wykonania prac plastycznych, zeszytu.

3) **Ocenę dostateczną** (treści podstawowe) otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił podstawowe treści umożliwiające realizowanie bardzo prostych, schematycznych, stereotypowych kompozycji plastycznych
- posiada minimalną wiedzę z zakresu wiadomości objętych programem,
- uczeń wymienia podstawowe cechy ludzi i przedmiotów oraz potrafi oddawać w swoich pracach ogólny charakter ludzi i przedmiotów,
- wykonuje zadania na lekcji, potrafi odtworzyć z pamięci wnioski z lekcji,
- mało aktywnie uczestniczy w kulturze,
- w sposób uproszczony wypowiada się o sztuce,
- wykazuje się biernym stosunkiem do kształtowania estetyki otoczenia,
- poprawnie wykonuje prace plastyczne, ale nie wykazuje się systematycznością, zaangażowaniem,
- prace plastyczne są schematyczne , o stereotypowej kompozycji plastycznej,

- najczęściej posiada wymagane materiały do prac praktycznych,
- prowadzi zeszyt z notatkami z lekcji, ale sposób prowadzenia zeszytu budzi zastrzeżenia.

4) **Ocenę dobrą** (treści rozszerzone) otrzymuje uczeń, który:

- opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczanie w danej klasie,
- potrafi odpowiedzieć na pytania związane z tematem lekcji,
- poprawnie posługuje się terminami plastycznymi,
- dokonuje analizy niektórych wskazanych treści zawartych w dziełach,
- przenosi wiedzę o plastyce na inne dziedziny życia, m.in. kształtowanie estetyki otoczenia,
- aktywnie uczestniczy w kulturze,
- charakteryzuje się dużą aktywnością twórczą,
- jest przygotowany do zajęć, ma potrzebne materiały, zeszyt,
- posiada uzupełniony zeszyt.

- jest przygotowany do zajęć, ma potrzebne materiały, zeszyt,
- posiada uzupełniony zeszyt.

5) **Ocenę bardzo dobrą** (treści dopełniające, pełna realizacja wymagań programowych i podstawy programowej) otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem,

- biegle posługuje się terminami plastycznymi,
- zna, omawia i dostrzega cechy charakterystyczne otaczającego nas świata przyrody i przedmiotów oraz uwzględnia je w przedstawieniach płaskich i przestrzennych,
- wnikliwie analizuje treści dzieł,
- znajduje liczne powiązania między sztuką a innymi dziedzinami życia, aktywnie wpływa na estetykę otoczenia,
- poszerza swoją wiedzę poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów,
- bardzo aktywnie uczestniczy w kulturze,
- charakteryzuje się bardzo dużą aktywnością twórczą,
- dobrze posługuje się środkami wyrazu artystycznego w wykonywanych pracach,
- pracuje aktywnie, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne,
- wykonuje różnorodne, oryginalne kompozycje plastyczne,
- efekt końcowy pracy twórczej jest zawsze zgodny z jej założeniami i tematem, prace są estetyczne,
- jest zawsze przygotowany do zajęć.

6) **Ocenę celującą** (treści wykraczające poza program i realizacje podstawy programowej) otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe,
- uczeń realizuje wybitną pracę w ramach ćwiczeń lekcyjnych,
- świadomie posługuje się środkami artystycznego wyrazu w podejmowanych pracach

- analizuje różnorodne treści zawarte w dziełach sztuki,
- zauważa różnorodne powiązania plastyki z innymi dziedzinami życia,
- charakteryzuje się bardzo dużą aktywnością twórczą,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów,
- aktywnie wpływa na estetykę otoczenia w różnorodnych formach,
- żywo interesuje się zjawiskami w sztuce i wydarzeniami artystycznymi
- aktywnie uczestniczy w kulturze
- wykonuje oryginalne i estetyczne prace plastyczne, proponuje nietypowe rozwiązania dla danego tematu
- przygotowuje wartościową pracę na konkurs plastyczny,
- przygotowuje prace dodatkowe według własnej inwencji twórczej,
- przygotowuje wartościową pracę z przeznaczeniem do ekspozycji w szkole,
- osiąga sukcesy w konkursach plastycznych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia,
- uczestniczy w pozalekcyjnych zajęciach koła plastycznego,
- jest zawsze przygotowany do zajęć

Dostosowanie wymagań z muzyki do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia;

wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji;

aktywność podczas zajęć;

samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń;

zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki;

Plastyka klasa V

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
1. Oglądamy dzieła sztuki w albumach. Znajdujemy dzieła o określonych tematach. Konkurs drużynowy	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych tematów dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, abstrakcja) • opisywanie niektórych elementów oglądanych dzieł, orientacyjne określanie tematu, • tworzenie uproszczonych szkiców inspirowanych znanymi obrazami	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie tematów malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, historyczna, religijna, mitologiczna) • opisywanie, omawianie istotnych elementów oglądanych dzieł (prosty opis poznanych rodzajów kompozycji, kolorystyki, gamy, akcentów), dokładne określanie tematu obrazów • wskazywanie różnicy między sztuką przedstawiającą a abstrakcją • tworzenie ciekawych pod względem plastycznym szkiców rysunkowych, inspirowanych znanymi obrazami

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
2. Dzieła sztuki i zabytki w muzeum i galerii. Zwiedzamy wirtualne muzeum. / Plakat zapraszający do muzeum, galerii	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość niektórych rodzajów muzeów i instytucji kultury oraz ich zadań • orientacyjne określanie pojęć: zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł, konserwator • orientacyjna znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, znajomość elementów prawa autorskiego • ogólna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem • tworzenie uproszczonego plakatu będącego próbą zachęcenia do zwiedzania muzeum, galerii, stosowanie niektórych środków plastycznych, posługiwanie się techniką mieszaną 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych rodzajów muzeów i instytucji kultury, rozumienie ich zadań • rozumienie i precyzyjne określanie pojęć zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł, konserwator, określanie ich znaczenia dla kultury światowej i polskiej, tradycji narodowej, ludowej • dobra znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, prawa autorskiego związanego z udostępnianiem dzieł • dokładne precyzowanie pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem • tworzenie oryginalnego plakatu zachęcającego do zwiedzania muzeum lub galerii, posługiwanie się odpowiednimi środkami plastycznymi, wykorzystywanie różnych możliwości łączenia wybranych technik
3. Tworzymy wystawę, przygotowujemy wernisaż. Jeden artysta, wiele tematów dzieł. Jeden temat, prace wielu artystów./	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu • dokonanie wyboru prac na wystawę, tworzenie prostej kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie • przygotowanie prostego katalogu wystawy, zaproszenia i informacji prasowej o wystawie 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu • dokonanie przemyślanego wyboru prac na wystawę, tworzenie oryginalnej kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie • przygotowanie ciekawego katalogu wystawy, oryginalnego zaproszenia, ciekawej informacji prasowej zachęcającej do jej obejrzenia

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
4. Przypomnienie wiadomości o barwach. Kolory znanych obrazów. Zmieniamy barwy znanych dzieł w naszych pracach	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech, rozpoznawanie barw podstawowych i pochodnych, temperatury barw, orientacyjna znajomość gam barwnych opisywanie niektórych barw i gam barwnych znanych dzieł tworzenie uproszczonej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech, omawianie barw podstawowych, pochodnych, rozróżnianie barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury barw, dobra znajomość gam barwnych, akcentów kolorystycznych w dziełach opisywanie barw w znanych obrazach, ich gam kolorystycznych i akcentów tworzenie oryginalnej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu, we właściwych proporcjach, dobrze rozplanowanego, w którym zastosowane są zróżnicowane linie i kształty
5. Barwy dopełniające i zjawisko powidoku. Sylwetka przedmiotu na białym tle. / „	<ul style="list-style-type: none"> znajomość różnych rodzajów barw znajomość par barw dopełniających, kontrastowych i zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczenia związanego z powidokiem tworzenie uproszczonej kompozycji w barwach dopełniających 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość różnych rodzajów barw, określanie ich cech znajomość par barw dopełniających, kontrastowych, wyjaśnianie, dlaczego je tak nazywamy, znajomość zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczeń, w których poznamy to zjawisko, wyciąganie wniosków z doświadczenia wskazywanie barw dopełniających w dziełach malarskich tworzenie oryginalnej kompozycji w barwach dopełniających
6. Barwy czyste i złamane. Pojedynek barw dopełniających. / „Motyl na ziemi i skałach” I	<ul style="list-style-type: none"> znajomość koła barw, rozróżnianie barw czystych i złamanych, znajomość sposobu tworzenia barw złamanych poprzez mieszanie barw czystych wyodrębnianie niektórych rodzajów barw w wybranych obrazach tworzenie prostej kompozycji, w której zastosowane są barwy czyste i złamane wykorzystywanie techniki kolażu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość koła barw, określanie grup, rodzajów kolorów zawartych w kole barw i sposobu tworzenia barw złamanych spoza koła barw, umiejętność celowego łączenia, mieszania barw w celu uzyskania barw pochodnych i złamanych określanie barw, kolorystyki obrazów (wskazywanie barw czystych, złamanych, podstawowych i pochodnych, ciepłych i zimnych) tworzenie oryginalnej kompozycji, w której w celowy, przemyślany sposób zastosowane są barwy czyste i złamane przemyślane posługiwanie się możliwościami, jakie daje technika kolażu

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
7. Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw. Utrwalenie wiadomości o barwie. / „Parasole, które chłodzą na plaży”, „Parasole, które ogrzewają w deszczu”	<ul style="list-style-type: none"> określanie temperatury barw, porównywanie barw ciepłych i zimnych, określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw sąsiednich zauważanie względności barw w niektórych obrazach orientacyjne zastosowanie zasady względności barw w prostej kompozycji plastycznej na zadany temat łączenie elementów kilku technik w wykonywanej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury kilku barw ciepłych i zimnych między sobą określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających, rozpoznawanie zmiany temperatury barwy pod wpływem barw otaczających w obrazach i własnych pracach plastycznych, zauważanie związku względności barw z nastrojem kompozycji przemysłane stosowanie zasady względności w różnych, samodzielnie tworzonych kompozycjach na zadany temat celowe posługiwanie się kilkoma technikami plastycznymi i łączenie ich w tworzonej kompozycji
8. Przypomnienie wiadomości o kompozycji. Różne rodzaje kompozycji z tych samych przedmiotów. / „Ściana w pokoju”	<ul style="list-style-type: none"> znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi, kompozycji symetrycznej i rytmicznej rozpoznawanie w znanych dziełach sztuki niektórych cech kompozycji spełniających zasadę równowagi, symetrycznych, rytmicznych tworzenie prostych kompozycji (ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) posługiwanie się techniką wycinanki w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi (znajomość barw lekkich i ciężkich, sposobów uzyskiwania równowagi), kompozycji symetrycznej (zachowywania podobieństwa elementów wokół osi symetrii), rytmicznej (różnorodności sposobu powtarzania się podobnych elementów w kompozycji) rozpoznawanie różnych układów kompozycyjnych spełniających zasadę równowagi, symetrycznych i rytmicznych w wielu znanych dziełach sztuki tworzenie ciekawych, zróżnicowanych kompozycji (złożonej ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) sprawne posługiwanie się techniką wycinanki, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
9. Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika. / „Dyskoteka, taniec. Stojące osoby, czyli ci, którzy nie chcą tańczyć	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz niektórych sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie określanie niektórych cech statyki i dynamiki w wybranych dziełach tworzenie dwóch prostych kompozycji malarskich akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) posługiwanie się techniką akwareli z konturem wykonanym cienkopisem 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz różnych sposobów, środków wyrazu artystycznego, stosowanych do przedstawiania ruchu i bezruchu na obrazie określanie statyki i dynamiki kompozycji w różnych dziełach malarskich tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) sprawne posługiwanie się techniką akwareli, stosowanie ciekawego konturu wykonanego cienkopisem do uzupełnienia pracy
10. Kompozycja otwarta i zamknięta. O różnych sposobach tworzenia kompozycji otwartej i zamkniętej / „Rozsypane owoce i warzywa”, „Kosz z owocami i warzywami”	<ul style="list-style-type: none"> znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej rozpoznawanie kompozycji otwartej i zamkniętej w niektórych dziełach malarskich tworzenie, układanie prostej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów komponowanie prostych prac plastycznych: kompozycji otwartej i kompozycji zamkniętej posługiwanie się techniką akwareli uzupełnionej rysunkiem pastelami olejnymi 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej rozpoznawanie różnorodnych kompozycji otwartych i zamkniętych w wielu dziełach malarskich samodzielne tworzenie, układanie ciekawej i oryginalnej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów komponowanie prac ciekawych pod względem plastycznym: kompozycji otwartej i zamkniętej wykorzystywanie różnych możliwości techniki akwareli podczas wykonywania pracy, uzupełnianie jej elementami narysowanymi pastelami olejnymi

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
11. Powtórzenie wiadomości o kompozycji. / „Różne kompozycje w dziełach dawnych mistrzów”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów kompozycji • posługiwanie się albumami, internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji • tworzenie prostego albumu o kilku rodzajach kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość poznanych różnych rodzajów kompozycji • posługiwanie się albumami, reprodukcjami, internetem w celu poznawania wielu znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji • tworzenie ciekawego albumu lub prezentacji komputerowej o poznanych rodzajach kompozycji
12. Dzieło sztuki w trzech wymiarach – rzeźba jako bryła. / „Papierowe ptaki”, „Skrzydlate, fantastyczne zwierzęta”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie pojęcia bryły w dziełach plastycznych w odróżnieniu od dzieł na płaszczyźnie • znajomość i orientacyjne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz • opisywanie niektórych cech rzeźby na wskazanym przykładzie • planowanie prostego kształtu rzeźby w rysunku, formowanie prostej bryły rzeźby z papieru i malowanie jej farbami 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie pojęcia bryły w dziełach rzeźbiarskich o różnej formie w odróżnieniu od dzieł plastycznych na płaszczyźnie • znajomość i dokładne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz, znajomość niektórych etapów i sposobu pracy rzeźbiarza • wskazywanie cech rzeźby na przykładach różnych dzieł • planowanie ciekawego pod względem plastycznym kształtu rzeźby w przemyślanym szkicu rysunkowym, poprzedzającym etap formowania oryginalnej bryły rzeźby z papieru
		<ul style="list-style-type: none"> • pomysłowość, fantazja podczas łączenia elementów rzeczywistych i fantastycznych w wykonywanej rzeźbie • nadawanie wykonanej pracy ciekawej kolorystyki za pomocą wybranych farb

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
13. Materiał i faktura w rzeźbie. Różne rodzaje faktury – pióra, futra, pancerze.	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie pojęć: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie znajomość przynajmniej dwóch różnych materiałów z których tworzone są tradycyjne rzeźby i sposobu, w jaki powstaje ich faktura formowanie inspirowanej naturą prostej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej fakturze z plastycznego materiału, poprzedzone fazą szkicowania 	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie i dokładne precyzowanie pojęć: bryła, rzeźba, faktura znajomość kilku różnych materiałów, z których tworzone są rzeźby; i związku techniki rzeźbiarskiej i użytych narzędzi z formą i fakturą dzieł znajomość różnych tematów rzeźb formowanie ciekawej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej, dobrze dostosowanej do jego formy fakturze z plastycznego materiału, inspirowanie się naturą, poprzedzenie pracy etapem tworzenia przemyślanego szkicu
14. Płaskorzeźba. / „Moneta lub medal okolicznościowy dla mamy, dziadka i babci z okazji ich dnia” lub „Obramienie okna lub drzwi (portal)”	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech rzeźby i porównywanie jej z płaskorzeźbą omawianie tematyki i formy wybranej płaskorzeźby projektowanie i tworzenie prostej formy płaskorzeźby na zadany temat, podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji lub tworzenie prostej płaskorzeźbionej dekoracji architektonicznej posługiwanie się techniką rzeźbienia w glinie, plastelinie lub modelinie 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech płaskorzeźby i porównywanie jej formy, tematyki, techniki, faktury z płaskorzeźbą wykonanie ciekawego projektu płaskorzeźby na zadany temat i konsekwentne realizowanie go w praktyce, tworzenie oryginalnej formy podporządkowanej ramom kompozycyjnym medalu z określonej okazji lub tworzenie oryginalnej płaskorzeźbionej kompozycji dekoracji architektonicznej okna lub portalu wykorzystywanie różnych możliwości, które daje technika rzeźbienia w miękkim materiale, np. glinie, modelinie, plastelinie

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
15. Działanie integracyjne. Między rzeźbą a formą przestrzenną. /	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie prostych projektów maskotki, orientacyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu praca w grupie, podejmowanie działań zespołowych i współpracy wdrażanie projektu w życie, wykonywanie pracy plastycznej różnymi technikami 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie oryginalnych projektów maskotki , precyzyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu zgodna, twórcza praca w grupie, podejmowanie logicznie zaplanowanych działań zespołowych wdrażanie złożonego projektu w życie, wykonywanie oryginalnej pracy plastycznej różnymi technikami
16. O różnych formach przestrzennych. Jak przestrzeń, powietrze i wiatr przenikają do fruujących rzeźb. /	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech formy przestrzennej, zauważanie niektórych różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną określanie i omawianie niektórych cech wybranych mobili tworzenie prostych elementów i montowanie ich w celu utworzenia mobila 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnych cech formy przestrzennej, zauważanie wielu różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną określanie różnorodnych specyficznych cech mobili jako rodzaju form przestrzennych omawianie kompozycji, formy, kolorystyki wybranych rzeźb mobilnych tworzenie przemyślanych elementów i montowanie całości w oryginalną, staranną formę mobila
17. O sztuce w przestrzeni. O formie przestrzennej. / Instalacja. „Chronimy naszą planetę”	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie niektórych różnic między nimi i tradycyjnymi rzeźbami opisywanie niektórych cech wybranej instalacji lub formy przestrzennej projektowanie, wykonywanie uproszczonej formy przestrzennej na zadany temat, próba dostosowywania materiałów i form do przekazywanej treści 	<ul style="list-style-type: none"> określanie, wskazywanie wielu cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie i dokładne określanie różnic i podobieństw między nimi oraz tradycyjnymi rzeźbami opisywanie wielu cech różnych oglądanych instalacji i form przestrzennych wykonywanie oryginalnego projektu wieloelementowej formy przestrzennej na zadany temat, dostosowanie odpowiednich materiałów, form do przekazywanych treści, tworzenie formy przestrzennej, bogatej pod względem formy i możliwego odczytywania znaczeń, treści

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>18. Sztuka pod gołym niebem. Zagadki. Przedstawiamy budowle</p> <p>o różnych funkcjach i wyobrażamy sobie ich plany</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki • określanie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli • określanie niektórych związków planów budowli i ich funkcji, wykonywanie orientacyjnych szkiców • tworzenie prostego planu osiedla lub miasteczka • tworzenie prostej makiety zespołu architektonicznego z niewielkiej liczby elementów 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki • określanie, rozumienie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli • określanie związków planów budowli, zewnętrznego kształtu i spełnianej funkcji, wykonywanie odpowiednich szkiców • tworzenie oryginalnego projektu fantastycznego osiedla lub miasteczka • tworzenie ciekawej, wieloelementowej makiety zespołu architektonicznego
<p>19. Rytm i symetria w architekturze. Fasady różnych budowli. Szukamy rytmu – o podobieństwie okien, barwach i powtarzających się liniach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli • określanie wybranych cech kompozycji symetrycznej i rytmicznej w architekturze • wskazywanie rytmu i symetrii w wybranym dziele architektonicznym • komponowanie prostej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli • określanie wielu cech kompozycji rytmicznej i symetrycznej w architekturze • wskazywanie i omawianie rytmu i symetrii w różnych budowlach • komponowanie oryginalnej, złożonej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku, ciekawa kolorystyka pracy

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>20. Statyka i dynamika w architekturze. O architekturze bez dachu, drzwi i okien. / „Mosty na filarach, mosty wiszące” lub „Zamki w ogrodach. Zamek spokoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze • wskazywanie niektórych cech, świadczących o statyce i dynamice w architekturze na wybranych przykładach • orientowanie się, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami • tworzenie dwóch prostych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę mostów lub przedstawiających statyczny i dynamiczny zamek w ogrodzie, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach 	<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze • wskazywanie wielu cech świadczących o statyce i dynamice w architekturze na różnych przykładach • dobre rozumienie, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami, wskazanie przykładów • tworzenie dwóch oryginalnych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę różnych mostów lub przedstawiających oryginalną, statyczną lub dynamiczną kompozycję zamku oraz ogrodu wokół niego, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>21. Dlaczego antyczne kolumny, łuki, kopuły podobają się i inspirują architektów do dziś?</p> <p>„Mój łuk triumfalny”</p> <p>I</p> <p>„</p>	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia sztuki i kultury antycznej dla sztuki i kultury kolejnych okresów w historii orientacyjne określanie znaczenia piękna proporcji, harmonii w architekturze antycznej i wybranych okresów w historii wrywkowa znajomość niektórych charakterystycznych antycznych form architektonicznych i cech greckich porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckiej i rzymskiej oraz wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie niektórych aspektów przemian i przeobrażeń antycznych form w budowlach współczesnych tworzenie prostej kompozycji barwnej lub czarno– białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, posługiwanie się niektórymi środkami artystycznego wyrazu, częściowe wykorzystywanie możliwości techniki suchych pastelii lub węgla w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> określanie, rozumienie różnorodnego oddziaływania sztuki i kultury antycznej na wybrane dzieła i kulturę kolejnych okresów w sztuce precyzyjne określanie znaczenia piękna, proporcji, harmonii w architekturze antycznej wybranych okresów w historii, rozumienie znaczenia obecności związków sztuki i kultury współczesnej z kulturą antyczną dobra znajomość charakterystycznych antycznych form architektonicznych, określanie cech greckich porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckich i rzymskich, wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie przeobrażeń wybranych form antycznych, określanie związków architektury współczesnej z architekturą antyczną, zauważanie i porównywanie form współczesnych z antycznymi tworzenie oryginalnej wieloelementowej, przemyślanej kompozycji barwnej lub czarno– białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, możliwości techniki suchych pastelii lub węgla w pracy plastycznej

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
22. Wierzenia, mity, ważne wydarzenia, codzienne przedmioty upodobania starożytnych Greków i Rzymian odkrywane przez archeologów./„Kolorowa zastawa stołowa na piknik	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwyczajów w dawnych czasach na przykładzie poznawania niektórych zabytków sztuki greckiej i rzymskiej orientacyjne określanie cech waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów określanie niektórych cech malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie ich wpływu na późniejsze dzieła tworzenie uproszczonego, uboższego projektu muralu lub uproszczonej mozaiki w określonych ramach kompozycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnych zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwyczajów w dawnych czasach na przykładzie opisywania, określenia cech zabytków sztuki greckiej i rzymskiej określanie cech, kompozycji i rozumienie znaczenia waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów określanie kompozycji kolorystyki, wybranych tematów malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie różnorodnego znaczenia i wpływu na późniejsze dzieła tworzenie złożonego, oryginalnego projektu muralu lub mozaiki, umiejętne wykorzystywanie specyfiki techniki i problematyki ram kompozycyjnych podczas tworzenia mozaiki i/lub muralu
23. Antyczne pomniki na kolumnach i pomniki konne, teatry, stadiony i ich współczesne interpretacje. Zwiedzanie jako sposób poznawania historii	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia wybranych dzieł sztuki, pomników, budowli dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim i starożytnej Grecji orientacyjne określanie przeobrażeń pomników na kolumnach, pomników konnych na wybranych przykładach, próba porównywania formy i znaczenia pomników i innych dzieł określanie niektórych cech wspólnych, przeobrażeń starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum tworzenie prostego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi, tworzenie uproszczonej makiety lub rysunku stadionu 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie różnorodnego znaczenia wybranych, charakterystycznych dzieł sztuki, pomników m.in. dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim, starożytnej Grecji, późniejszych okresach w historii, współcześnie określanie wielu cech starożytnych pomników na kolumnach, pomników konnych, porównywanie, wskazywanie przeobrażeń formy i znaczenia pomników i innych inspirowanych nimi dzieł współczesnych trafne określanie wielu cech wspólnych, przeobrażeń formy starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum tworzenie oryginalnego, wieloelementowego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi, tworzenie ciekawej, starannej makiety lub rysunku stadionu

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
24. Średniowieczna architektura podziwiana i odkrywana z drona. / „Projekt zamku obronnego z prostych brył”. „Fantastyczna ażurowa, „koronkowa” budowla”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej • orientacyjne określanie niektórych cech architektury romańskiej i gotyckiej, próba porównania wybranych cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie próby opisu najważniejszych konstrukcji • wskazywanie niektórych charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, próba określenia różnic i podobieństw • próba odkrywania inspirowania się sztuką romańską i gotycką w późniejszej i współczesnej architekturze sakralnej • tworzenie uproszczonej kompozycji modelu barwnego, obronnego zamku nawiązującego do architektury romańskiej • komponowanie projektu uproszczonej fantastycznej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej • dokładne określanie istotnych cech architektury romańskiej i gotyckiej, porównywanie cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie najważniejszych konstrukcji, wysokości i materiału budowli, stopniowej utraty obronnej funkcji budowli, prostoty i dekoracyjności formy • wskazywanie wielu charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, określanie różnic i podobieństw • wskazywanie i omawianie cech, elementów konstrukcji, części budowli romańskich i gotyckich, którymi inspirowali się twórcy późniejszej i współczesnej architektury sakralnej • tworzenie wieloelementowego, oryginalnego modelu barwnego obronnego zamku inspirowanego architekturą romańską • komponowanie oryginalnego przemyślanego projektu bogatej, wieloelementowej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
25. Bogactwo wnętrza średniowiecznej katedry. / „Projekt współczesnej rozety lub witraża”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia dekoracji, niektórych elementów wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła • orientacyjne określanie znaczenia witraży w kościołach gotyckich, późniejszych i współczesnych • orientacyjne określanie formy rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy • tworzenie uproszczonego współczesnego przedstawiającego lub abstrakcyjnego projektu witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończonego łukiem ostrym 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnego znaczenia dekoracji, wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła m.in. dla niepiśmiennych wiernych (witraże, ołtarze, krucyfiksy, nagrobki) • wskazywanie znaczenia i wskazywanie różnych cech kompozycji witraży w kościołach gotyckich, późniejszych i współczesnych • precyzyjne określanie formy rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy szafowych • tworzenie złożonego, wieloelementowego współczesnego przedstawiającego lub abstrakcyjnego witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończonego łukiem ostrym
26. W poszukiwaniu ideału. Różne oblicza piękna w różnych epokach / „Najpiękniejsze oczy, najpiękniejszy uśmiech, najpiękniejsza twarz – wesoty, kolorowy portret”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie ogólnego znaczenia pojęcia piękna, idealizacji w sztuce • rozumienie podstaw wpływu poglądów starożytnych na piękno • orientacyjne określanie znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze • rozumienie ogólnych zasad kontrastu, orientacyjne określanie piękna podczas uproszczonego omawiania dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i określanie różnorodnego znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze • rozumienie i określanie poglądów w na piękno w kulturze, zwłaszcza europejskiej, współcześnie jako dziedzictwa kultury antycznej • precyzyjne określanie i stosowanie różnych pojęć dotyczących piękna, kontrastu podczas opisu dzieł i analizy zjawisk dotyczących piękna • wskazywanie środków • plastycznych, sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej, średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej • przedstawianie osobistego stosunku do piękna, interpretowanie pojęcia w rozmowie i we własnej oryginalnej, złożonej pracy plastycznej, celowe posługiwanie się wieloma środkami plastycznymi, w wykorzystywanie różnorodnych możliwości wybranej techniki barwnej

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Portret mamy, taty. Portret przyjaciela. „Wspaniały krajobraz – cuda przyrody”	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne wskazywanie sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej przedstawienie osobistego stosunku do piękna w rozmowie i we własnej prostej pracy plastycznej, posługiwanie się środkami plastycznymi i częściowe wykorzystywanie możliwości wybranej techniki barwnej 	
27. W poszukiwaniu prawdy. Dwa nastroje portretowanej osoby – różne oblicza prawdy. „Portret lub autoportret”. Porównanie realizmu i idealizacji	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie źródeł i orientacyjne określanie pojęcia realizmu poznawanie i uproszczone opisywanie starożytnych i późniejszych dzieł w których artyści posługiwali się realizmem dokonywanie prostych porównań dzieł, w których artyści idealizowali rzeczywistość i posługiwali się realizmem tworzenie prostego samodzielnego obrazu prawdy w przedstawianiu postaci, stosowanie wybranych środków plastycznych i wykorzystywanie niektórych możliwości techniki pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie źródeł antycznych pojęcia realizmu, znaczenia, precyzyjne określanie pojęcia – poznawanie, wskazywanie wielu elementów sprawiających, że omawiane wybrane dzieła określamy jako realistyczne, w których artyści posługiwali się realizmem w różnych okresach w historii od starożytności do współczesności dokonywanie różnych porównań dzieł z różnych okresów w historii, w których artyści posługiwali się idealizacją rzeczywistości i realizmem tworzenie oryginalnego, wieloelementowego obrazu ukazującego zróżnicowane, świadome dążenie do prawdziwego przedstawienia postaci, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, wykorzystywanie różnorodnych możliwości, które daje technika pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
28. Powtórzenie wiadomości. / „Kolorowe zamki i pałace”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji • rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w niektórych znanych obrazach • stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, orientacyjne wyjaśnianie pojęć • tworzenie prostej kompozycji zamku, której elementami będą wyjaśnienia i szkice dotyczące barwy i kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji • rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w wielu różnych znanych obrazach • przemyślane stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, precyzowanie i wyjaśnianie pojęć • tworzenie oryginalnej kompozycji zamku, której elementami będą dokładne wyjaśnienia i trafnie ilustrujące je szkice, dotyczące barwy i kompozycji
29. Powtórzenie wiadomości, cz.2. / „Kolorowe zamki i pałace”	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych form przestrzennych, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby • opisywanie wybranych dzieł sztuki, związanych z omawianymi pojęciami i dziedzinami sztuk • orientacyjne wyjaśnianie i ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki własnymi prostymi szkicami • tworzenie prostej kompozycji przy użyciu wykonanych szkiców i ich objaśnień 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby • opisywanie różnych dzieł sztuki związanych z omawianymi pojęciami, posługiwanie się bogatym słownictwem, pojęciami podczas omawiania dzieł • ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki, własnymi trafnie oddającymi ich treść szkicami, dokładne ich objaśnianie • tworzenie interesującej kompozycji z wykorzystaniem szkiców i ich objaśnień

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
30. Wachlarz możliwości. Lekcja powtórzeniowa o znanych konstrukcjach, powtarzających się formach, przedstawianiu piękna i prawdy w sztuce	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie źródeł i najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie oraz ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie orientacyjne określanie i dokonywanie prostych porównań niektórych cech stylu rzymskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie prostego opisu formy, konstrukcji, kościoła orientacyjne określanie cech i tematyki witraży, szafiastych ołtarzy, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych orientacyjne określanie, rozumienie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie prostej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i renesansowych dokonywanie prostych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce tworzenie prostych szkiców, uproszczonych prezentacji komputerowych w formie wachlarzy ilustrujących przemiany form, posługiwanie się idealizacją i realizmem w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie źródeł, najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie, ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie, rozumienie, że sztuka antyczna inspirowała artystów różnych okresów dobra znajomość, precyzyjne określanie i dokonywanie porównań istotnych cech stylu rzymskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie opisu ważnych elementów formy, konstrukcji kościoła dokładne określanie cech i tematyki witraży, ołtarzy szafiastych, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych precyzyjne określanie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie wnikliwej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i renesansowych dokonywanie różnorodnych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce tworzenie oryginalnych, trafnych szkiców, prezentacji komputerowych w formie wachlarzy jako ilustracji przemiany form w sztuce, posługiwanie się idealizacją i realizmem w sztuce

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
31. Wystawa sztuki nowoczesnej lub współczesnej. Nowe rodzaje dzieł. Dlaczego artyści nie tworzą takich dzieł, jak w dawnych czasach?	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość niektórych wybranych form dzieł sztuki współczesnej określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej i znajomość niektórych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki oglądanie ekspozycji w zakresie odbierania formy prostych treści symbolicznych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość wybranych form dzieł sztuki współczesnej określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej, określanie znaczenia ekspresji i misji artysty, znajomość różnych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki (np. odbicie przeżyć, współczesności, odkryć, zastosowanie nowych tworzyw) aktywne oglądanie ekspozycji, omawianie formy i wieloznacznego przekazu treści dzieł, posługiwanie się pojęciami języka plastyki podczas omawiania dzieł
32. Znane polskie pomniki. Wybrane zabytki lub wycieczka – pomniki i zabytki w najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne poznawanie wybranych zabytków lub pomników zwiedzanie i omawianie wybranych cech zabytków w najbliższej okolicy tworzenie prostego szkicu, prezentacji lub albumu o zabytku 	<ul style="list-style-type: none"> wnikliwe poznawanie wybranych zabytków lub pomników, omawianie ich formy na podstawie wcześniej zebranych informacji aktywne zwiedzanie i omawianie ważnych zabytków w najbliższej okolicy tworzenie złożonego, bogatego szkicu, prezentacji lub albumu zabytku